

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računano se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Častiti gospodje volilci!

Prihodnji teden izbirati Vam bode v občinski svet može svojega zaupanja, katerim hočete izročiti skrb za napredek in blagostanje stolnega mesta.

Koliko lepega in koristnega je tekom let in sosebno po potresni katastrofi storil občinski svet, to mora videti in čutiti vsak, a marsikaj, kar se je sklenilo zadnji čas, čaka še izvršitve.

Občinskemu svetu je naloga, da z vsemi silami in neutrudljivo deluje v prenovljenje in v povzdigo naše, vsem tako mile bele Ljubljane.

Izvrševalni odbor narodne stranke priporoča Vam v ta namen kandidate, o katerih je prepričan, da imajo voljo in zmožnost, delovati za Vašo blaginjo.

Kandidatje narodne stranke za **III. volilni razred**, ki voli v **ponedeljek, dné 26. t. m.**, so gg.:

Franjo Hribar, usnjar;
Ivan Škrjanc, gostilničar in posestnik;

Jernej Žitnik, čevljarski mojster in posestnik.

Častiti gospodje volilci! Ako zjedinite svoje glasove za kandidate, katere Vam priporoča izvrševalni odbor narodne stranke, pripomogli boste k taki popolnitvi občinskega sveta, katera bode v sebi imela porošstvo za uspešno in tudi plodonosno delovanje njegovo.

Volite jih torej soglasno!

V Ljubljani, dné 23. aprila 1897.

Za izvrševalni odbor narodne stranke:

Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški
predsednik.

Slovenčevci in volilna svoboda.

Častivredni „Slovenec“ je sinoči svoje čitatelje razveselil z malo denunciacijo. Denunciranje je sploh njegova specialiteta, v kateri je po dolgo-

letnih vajah in poskusih dosegel toliko izurjenost, da ga že smemo imenovati virtuoznim denuncijantom. Te svoje redke spretnosti se popolnoma zaveda in jo tudi izvršuje pri vsaki priliki, s tisto vidno radostjo, katera priča, da je to njega najljubše opravilo. Nobena stvar mu ni premalenkostna, nobena oseba preneznatna, da bi je ne denunciral. Nulla dies sine linea!

Kadar se bližajo občinske volitve, posvečuje „Slovenec“ posebno pozornost magistratnim slugam. Skrbno nadzoruje vse njih korake in vsako njih besedo. Gorje tistemu, ki reče kako besedo o škofovi detelji na Friškovicu ali ki se celo upa kaki znani ženicji priporočati, naj da pooblastilo narodni stranki! Na sramotni oder, v „Slovenca“ ž njim!

Razodni ljudje se „Slovenčevi“ ovađuški steklosti samo smejejo in tudi mi bi najnovejših denuncijacij niti omenili ne bili, da ni včeraj „Slovenec“ zinil nekaj besedij, katere so v njegovih ustah prava blasfemija.

„Slovenec“ je apostrofoval župana Hribarja, češ, da ne razumeva svobodne volitve, ker baje dopušča magistratnim slugam agitirati. Svoboda volitve! Res, čudimo se, da se upa „Slovenec“ govoriti o svobodni sploh in še posebe o svobodnih volitvah, ko je vendar najzagrizenejši sovražnik duševne in politične svobode sploh in zagovornik ter voditelj tistih, kateri žive politično samo ob ne-svobodni volitev.

Kaj je „Slovenec“ že pozabil, kako so njegovi duhovniški pristaši teptali svobodo volitev pri najraznovrstnejših prilikah, ali misli, da smo to mi pozabili? Kar so duhovniški agitatorji uganjali pri raznih volitvah, nam je še v živem spominu. Zloraba duhovniške avtoritete na leci in v spovednici, razpostavljanje Najsvetejšega, hujskanje najzoprnejše vrste, duševni pritisk v vseh oblikah, grožnje, da liberalci v smrtni uri ne dobi svetotajstev, da ne bo pokopan v posvečeni zemlji, in koder vse to ni zaleglo, najbrezobzirnejše bojkotovanje: to so sredstva, s katerimi zmaga klerikalna stranka. Kdor se poslužuje takih sredstev, kdor na tak način gazi osebno in politično svobodo, tisti pač nima vzroka, zavzeti pōzo moralista in govoriti patetično o svo-

bodi volitev. To bodi klerikalnim gospodom povedano: ko bi v nas imeli zakon v varstvo svobode pri volitvah, kakor ga imajo druge moderne urejene države, ko bi se v nas vsakovrstni terorizem po klerikalnem načinu kaznoval, sedela bi danes dobra polovica kranjskih duhovnikov v zaporu!

„Slovenec“ in klerikalna garda pa imajo toliko manj pravice, govoriti o svobodni volitev, ko so šele v zadnjem zasedanju kranjskega dež. zbora jasno in nedvoumno dokazali, da so njeni najljutejši sovražniki. Stranka, ki se drzne javno nastopiti zoper jedino garancijo svobodnih volitev in ki je s tem priznala, da se ima za svojo eksistenco zahvaliti jedino le divjemu duševnemu in materijalnemu terorizmu, s katerim deluje, stranka, katera se ni sramovala, preprečiti uvedenje neposrednih in tajnih volitev, taka stranka je stigmatizovana za vse čase kot sovražnica svobodnih volitev.

„Slovenec“ bodi torej v prihodnje previdnejši pri svojih denunciacijah in previdnejši posebej takrat, kadar piše o „svobodni volitev“!

Grško-turška vojna.

Doslej se časnikaška prorokovanja, da bodo Turki grško vojsko pregnali kakor se prežene muhe, niso obistinila. Položaj je skoro še vedno isti, zdaj se le jasnejše spozna, ker je znan vojni načrt, kateri je merodajen za grško vojsko.

Grki so nameravali s svojo vojsko naskočiti Elasono in turško armado potisniti proti goram, da dobe prosto pot proti Solunu, ki je najvažnejša postojanka v Evropi. Pot ob morju bi bil toliko lažje, ker bi grško brodovje moglo tod podpirati vojsko ter jej dovažati materijala, živeža in rezerve.

V ta namen je grška vojna zasedla melunsko sotesko in goro Anaplysis. Turkom se je posrečilo, pregnati Grke iz melunske soteske in napredovati do Tyrnavosa, ali ta uspeh nikakor ne more biti tolike važnosti, kakor se piše, ker bi bili sicer obe grški krili že zapustili svoji poziciji. Ako bi imel Edhem paša vso črto krog Tyrnavosa v rokah, bi se grške brigade, zbrane na gori Anaplysis, ne mogle več premakniti, ne dobile bi nikake podpore več in

LISTEK.

Umetnost in kritika.

(Piše * * *)

I.

(Konec.)

V nekem romānu pripoveduje se ljubezen krepostnega Vida in deviške Ane. (Romanu ima 20 poglavij.) Oba sta mlada, lepa, vse vrline ju krasé, ki jih moreta mladenič in devica imeti. Ali Ana ima prijateljico Ireno, ki je sicer še lepša, nego ona. Ta Irena je že pokvarjeno deklé, potratna je in razvajena. Ona se je tudi zagledala v Vida in napregla je vse svoje sile, da ga ulovi v svoje mreže. To jej je tem lažje, ker je bogata! In ko je nekoga jutra prišel Vid Ireni nekoliko knjig nazaj, katere je le-ta posodila Ani, zdi se Ireni ugoden čas, da izvede svoj naklep. Vstala je še le . . . Po-vede ga v svojo spalnico, kjer ima svojo biblioteko. Posadi ga poleg sebe na divan, da mu mej tém izbere knjig za Ano. Pri tem pa razvija svoje čare, saj jih ima mnogo, saj je res lepa! — Irenina krasota, njena rafinirana ljubeznivost, njena koketnost, — njena toaletta, samotna sobica . . . moj Bog, kaj je naravnnejše, nego da je Vid pal?! — da je po-

stal nezvest svoji Ani? Prepozno je prišlo kesanje in obžalovanje. Vid značajnik bi se moral zdaj z Ireno oženiti. A Vid svoje nedolžne Ane ne more in noče zapustiti. Ljubi jo, obljubil ji je, da jo vzame za soprogo. In ker bi moral dvema dolžnostima zadovoljiti, a ne more jedni, da ne bi grešil proti vesti in proti značajnosti, obupa, stemni se mu v glavi ter završi svoje življenje s samomorom . . .

To je menda naravno. Da ne bode nikakoršne pege na značaju Vidovem, moralo se je jasno pokazati najprej in najdiskretnjšim, a plastičnim načinom, kako in zakaj je Vid pal v mreže Irenine. Če se ne bi jasno pokazalo, kako je Irena vse svoje čare razvila, če se ne bi pokazalo duševno razpoloženje človeka, pač nedolžnega v nasprotju z rafinirano zapeljivostjo greha v ženski podobi, bi delali krivico značaju Vidovemu. Ne bi nam bilo umljivo in jasno, zakaj je Vid padel in zakaj se kesal, zakaj je Ani ostal še vdan, in ne bi nam bilo pojmljivo, da si življenje konča z revolverjem.

Da si je pa končal Vid življenje sam, zdelo se bo morda komu grešno. Ali končno stanje, v katerem je storil ta korak, nazivlje medicina paraličnim. V najhujšem stadiju melanholičnosti, tuž-

nosti, ko človek obupuje, že ni več normalne pameti. Pa pri tem tudi ne igra tolike vloge volja njegova, nego instinkt . . .

Ali kri, kri, in vničeno življenje, bo dejal kdo.

Cerkev dovoljava, da se je radi malenkostnega dogodka, osebne stvari prelivalo cele potoke krvi, da se na tisoče nedolžnih življenj uniči. Koljejo se hladnokrvno zdrave pameti pod vodstvom najbistroumnijih vojskovodij, z najrafiniranimi sredstvi. No, ali to je stara „pravica“ narodov in kraljev, da se koljejo mej seboj. Ko bi cerkev tudi protestirala ne opravila bi nič, saj to leži — v naravi človeški.

A isto tako leži tudi v naravi človeški samomor: Če se je Savel, maziljenec Gospodov, sam z mečem hotel prebosti, če se je Kleopatra zastupila s kačo, če se je Didona tudi sama uničila, Seneka si prerezal žile — o gospodje moralisti, dovolite, da se obupani moderni junaki v stoletju, ko so samokresi tako ceni, ubijajo v duhu časa *)

Prav je bajè, če se odstrané hudodelci s sveta, da ne pokvaré drugih; če pa kdo roko stegne

*) Pravi umetnik-pisatelj torej samomora nikakor ne hvali, kar bi seveda trdili neke vrste „kritiki“, nego ga le psihološko in na podlagi nepremagljivih, obupnih odnošajev — razlaga!

